

## FoU-podden, Avsnitt 74, Särskild våldsutsatthet inom funktionshinderområdet – TRANSKRIBERING

*Och där det finns svårigheter med samspelet med omgivningen så är det en ökad risk och har man då ytterligare funktionsnedsättningar, flera funktionsnedsättningar så ökar risken ytterligare*

*Poddmusik*

Lena Stenbrink

Hej och välkommen till FoU-podden. Det här avsnittet är inspelat under en dag om särskild våldsutsatthet bland personer med funktionsnedsättning. Den genomfördes den 14 oktober i Katrineholm och med i det här avsnittet är flera av föreläsarna och förstås arrangörerna, eller två av arrangörerna, ska jag säga; Marie Wallin och Lina Larsson, varmt välkomna!

*Okej, vi börjar med att ni presenterar lite noggrannare.*

Lina Larsson

Lina Larsson, FoU i Sörmland. Jag är här för mitt arbete med uppdraget RSS-kvinnofrid.

Marie Wallin

Marie Wallin, jag är utvecklingsledare på Läns gemensamt regionalt stöd och jag är här för att jag är utvecklingsledare inom funktionshinderområdet. Men jag har också suicidprevention som jag ser touchar det här också.

Lina

Och den arrangör som inte hade möjlighet att medverka på grund av sjukdom idag är länsstyrelsen, representerad av Petra Blom.

Lena

*Och då till den stora frågan, varför har ni arrangerat den här dagen?*

Marie

För att personer med funktionsnedsättning är en riskgrupp för våld.

Lina

Ur mitt perspektiv är det mycket för att personer som arbetar med individ- och familjeomsorgen har inte så mycket kunskap om hur de ska bemöta folk med funktionsnedsättningar. Och när kommunerna börjar liksom breddutbilda om våld, så börjar det komma frågor om och uppmärksammas fler personer från funktionsnedsättningsområdet också och då kan IFO-personalen känna "Hur gör vi nu?" Och det här är en fråga som både har uppmärksamats nationellt, att det är så, och när FoU som en del av RSS -kvinnofrids-arbetet gjorde en kartläggning av läget i länet inför den satsningen, så var det här en viktig fråga.

Och den stod kvar som en viktig fråga när pågående satsning startades, så vi har haft långa diskussioner om förutsättningarna och få till en samverkan.

Lena

*Jag tänkte bara fråga, vad innebär det här nu då att vara särskilt våldsutsatt?*

Lina

Att vara särskilt våldsutsatt det är att man av något skäl står i beroenderelation till andra människor som, oavsett om det handlar om att dom förser en med någonting man behöver som omvårdnad eller droger eller pengar eller vägar in i samhället, men att man själv inte har möjlighet att göra allt för sig själv utifrån den situation man befinner sig.

Det kan också vara att man inte har kunskap om samhället, att man inte vet vad man har rätt till. Jag känner att det här blir lite abstrakt om man tar några exempel på vad det handlar. Idag handlar ju om personer med funktionsnedsättning, men det finns också andra grupper. Man brukar säga att kvinnor i missbruk är särskilt våldsutsatta som grupp. Det är samma med funktionsnedsättning, det gäller inte alla, men det gäller många att just själva missbruket gör att man riskerar att dels vara i beroende för att man behöver få sin drog eller så och så kanske det finns skam och andra saker. Samma sak med människor i prostitution där det också är en beroendesituation och många gånger, det kanske är hot, om och visa bilder eller så.

Ja nu kom jag in på en annan sak också. Att många av dom här i särskild våldsutsatthet dom är så sårbara på så sätt att det är människor som behöver omsorg som ...

Marie

Ja, men jag tänker utifrån den här målgruppen. Personer med funktionsnedsättning så är dom ju i beroendeställning och det är ju i beroendeställning utifrån många situationer. Framför allt såklart personal är man i beroendeställning till och där är det jätteviktigt att ha koll på att personalen inte utför till exempel tvångsåtgärder, alltså åtgärder som inte har något lagstöd som är en typ av våld i nära relation.

Men personerna kan också vara i beroendeställning till sina grannar. Man kanske inte har ett sånt stort socialt nätverk varav de relationerna är väldigt viktiga och det kan också vara svårt att veta hur man säger stopp på ett sätt om man granne eller en arbetskollega eller någon annan som man anser sig vara vän med utsätter en på något vis. På samma sätt är man också i beroendeställning till sina anhöriga eller vänner till familjen, för man har kanske ofta inte ett sånt stort nätverk, vilket gör att man blir mera utsatt. Sen har ju personerna inte heller kanske alltid samma förutsättningar att kunna uttrycka sig verbalt om någonting händer. En del har inte verbal kommunikation man kan också ha svårt att uttrycka sig utifrån en kognitiv nedsättning och man kanske inte heller har lärt sig. *Var går mina gränser någonstans? Vad är en schysst relation?*

*Vad är okej? Vad är inte okej?* Och man kanske också lättare blir utsatt om någon kommer med smicker och liksom komplimanger som är i förklätt till ett form av övergrepp. Så det finns många faktorer i det här.

Lina

Och sen finns det en ytterligare en aspekt och det är att man kan använda själva funktionsnedsättningen för att göra någon illa oavsett om det handlar om intellektuella funktionsnedsättningar. Att försöka lura någon som har intellektuella funktionsnedsättningar till ... ja, men oavsett om det handlar om sexuella handlingar, att ge pengar eller att möblera om hemma hos någon som är sur nedsatt eller att använda själva behovet av särskilda hjälpmedel eller särskilt stöd till att skada.

Lena

Någon gav exemplet att man till exempel har ställt undan rullstolen.

*Ja, men nu har vi haft den här dagen då för att försöka hjälpa till och stötta den här gruppen. Och hur känner ni efter dagen? Är ni nöjda? Hur har det gått? Vad tycker ni?*

Marie

Ja, men jag är jättenöjd med dagen vi har haft medarbetare här, Chefer, utvecklare, kuratorer, våldsteam från både regionen och alla kommunerna vilket känns jätteroligt.

Vi har fått höra både myndigheterna berätta om vad som är på gång.

Vad som är viktigt att observera och vad för stöd som förhoppningsvis kommer. Vi har fått mycket tips och vi har också fått höra en fantastisk dragningen från Eskilstuna om Viktig Intressant Person som jag tror många uppskattade och också höra Eskilstunas exempel hur de jobbar strukturerat med våldsfrågan och fått ... så vi har fått liksom det både konkreta exempel, men också fått höra vad som är på gång rent nationellt, så det känns jättebra.

Lena

Och vi kommer ju lyssna lite på några av dom här föreläsarna också som själva får berätta då om vad man berättat om helt enkelt.

Lina

Jag tycker också att det var väldigt fint att föreläsarna förhöll sig till varandra också så att det var den här känslan av här och nu. Och ja, det var det var fint med den på plats daga efter många digitala.

Marie

Ja och så tänker jag också på det att det här gav också tillfälle till reflektion. Vi hade lite reflektionsfrågor vad man vill göra på måndag för att kunna komma vidare i våldsfrågan, vad man önskar att verksamheten ska ha uppnått om 5 år och även Ann Jönsson hade med sig diskussionsfrågor som väckte tankar kring rutiner och arbetssätt och implementering. Så det har funnits mycket möjligheter idag också att reflektera under dagen.

Lena

*Hur ser ert arbete ut framåt nu då?*

Lina

Alltså, vi kommer ju fortsätta arbeta med frågan, men det här har varit en sån här milstolpe så att jag tänker att vi också sätter oss, kanske inte direkt på måndag, men någon gång ganska snart för att fundera på. Vad gör vi härnäst?

Men försöka verka för mer VIP i länet tycker jag känns som en viktig aspekt av arbetet.

Marie

Jag instämmer Lina, det känns som en väldigt viktig aspekt av arbetet och också tänker jag att följa upp det som nu är på gång hos IVO och se vad deras uppdrag mynnar ut i, Samma sak Myndigheten för delaktighet – att det måste vi liksom följa upp och att också följa lite det som Åsa nämnde att Eskilstuna nu testar, det vill säga att ställa flera kortfrågor att biståndshandläggarna i funkverksamheter ställer frågor strukturerat. För att upptäcka våld, och det vill vi gärna följa upp och se hur det funkar och om dom behöver göra vissa anpassningar. Så jag tror att vi verkligen skulle ha behov och vinna på att arrangera en ny dag om en tid framöver när vi har ytterligare lite mer kött på benen.

Lina

Och jag som representerar Regionalt stöd och samordning vad gäller kvinnofrid och oftast möter personer från IFO i mitt jobb. Jag skulle också vilja att det här kom mer till IFO-sidan för nu, var inte IFO här och inte skola heller.

Marie

Nej, men jag tycker att det är positivt att du och jag möts Lina, jag som har RSS funktionshinder och Lina som har RSS våld och att det är så viktigt att vi får till den här samverkan och att vi når ut till våra målgrupper som är medarbetarna ute i. Våra respektive verksamheter.

---

Lena

*Då tar vi och lyssnar lite på föreläsare nu.*

### Myndigheten för delaktighet, del av föreläsning med Maria Melin:

Sen 2016 så finns det en nationell strategi om att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor. Den här togs fram 2016. Då pratade man mycket om mäns våld mot kvinnor. Och det är också delmål 6 i den nationella jämställdhetspolitiken, om att det våldet ska upphöra. Sen har vi från 2016 rört oss framåt till att mer prata om våld i nära relation, för att även inkludera våld i samkönade relationer till exempel även våld som kan uppstå i motsatsförhållande.

Men den här strategin har ju 4 politiska målsättningar, ett utökat och verkningsfullt förebyggande arbete mot våld, förbättrad upptäckt av våld och ett starkare skydd och stöd för våldsutsatta kvinnor och barn. En effektivare brottsbekämpning och förbättrad kunskap om metodutveckling och de här målsättningarna följer vi också upp strategin mot, strax efter att den här strategin antogs så bildade ju också regeringen. Jämställdhetsmyndigheten som har regeringens uppdrag att både bidra med kunskap inom ramen för strategin, men också följa upp.

Lena

*Hej vem är du?*

Maria Melin

Hej, jag heter Maria Melin. Jag kommer från Myndigheten för delaktighet.

Lena

*Du har ju föreläst på den här dagen. Vad kommer det sig att du är med?*

Maria Melin

Jag har pratat om ett regeringsuppdrag som vi har, som handlar om att inventera både hur våldsutsattheten ser ut bland personer med funktionsnedsättning, men också att se över hur samhällsaktörerna, alltså statliga myndigheter, regioner och kommuner, hur de arbetar när det gäller folks utsatthet i den här målgruppen.

Lena

*Och i ditt dagliga arbete, hur arbetar du med just den här frågan med särskilt våldsutsatta?*

Maria Melin

Vi har under ganska många år följt den här typen av utsatthet. Vår myndighet har i uppdrag att följa levnadsvillkoren för personer med funktionsnedsättning, så vi tittar på hur levnadsvillkoren ser ut inom olika samhällsområden. Utbildning, arbetsmarknad, våldsutsatthet till exempel. Sen jämför vi dem med befolkningen i övrigt. Dels för att se om det skiljer sig och för att kunna försöka se varför det skiljer sig så fall? Vad ligger bakom dom här skillnaderna?

Och det vi ser över tid är ju dels att det finns stora skillnader mellan personer med och utan funktionsnedsättning inom alla samhällsområden. Men framför allt så ser vi att det finns skillnader när det gäller utsatthet, trygghet, våld – den typen av frågor och det här har vi då fått i uppgift att titta närmare på och det tycker vi är väldigt roligt att vi fått det uppdraget, därför att vi tror att det behövs.

Lena

*Hur ser du på det här med kommunerna och deras kompetensbehov inom just det här området? Hur ser det ut?*

Maria Melin

Nej, men vi har. Vi har genomfört ganska många aktiviteter där vi har träffat många olika kommuner. Vi har både samarbetat med forskare vid Göteborgs universitet, vid Örebro universitet, men vi har också själva direkt vi på myndigheten genom olika typer av workshops och dialogmöten träffat kommunföreträdare både chefer, strateger men också socialsekreterare, personer i biståndsbedömning LSS.

Och jag skulle säga att över lag så finns det en väldigt stor efterfrågan på mer kunskap. Många kommuner har gjort mycket, då vill man ändå lära sig mer. Andra kommuner har kommit inte riktigt lika långt och man vill liksom fördjupa kunskapen man har kring utsatta grupper. Det skulle jag säga generellt att de allra flesta kommunerna har

kommit, men ganska långt när det gäller våld i nära relation generellt liksom i befolkningen. När man inte riktigt hittar på de här olika utsattheten som finns.

Men det jag tycker att vi ser, det är ju att ju mer utsatt man är. Man kan ju vara både kvinna, ha en funktionsnedsättning, kanske leva i en hederskontext eller på något annat sätt där liksom flera utsatthetsgrunder krockar i livet. Ju mer komplex livssituation, desto svårare är det för kommunerna både att ha bred och djup kunskap om att möta de här personernas behov, men också tillhandahålla insatser som tar höjd för alla dom här behoven man har. För vi som människor är ju ganska komplexa och för vissa av oss så samverkar olika faktorer i att skapa en ganska svår utsatthetsituation och det tror jag många kommuner står inför nu att försöka utbilda, utveckla verksamheten och kompetensen och kunskapen för att kunna möta den liksom komplexa mångfald som finns bland invånarna idag.

Lena

*Är det något annat som du tänker att du skulle vilja berätta för lyssnaren?*

Maria Melin

Nej, men vi kommer ju att i det här uppdraget vi har att skriva en rapport naturligtvis som i första hand är till regeringen som är vår uppdragsgivare. Men vi hoppas ju att vi i den ska kunna inkludera mycket som matnyttig kunskap som man även kan ha nytta av på kommunal nivå. Så att den 31 januari så kommer den här rapporten och den hoppas vi att många i kommunerna ska vilja läsa och fundera över hur de kan använda den i sina verksamheter.

Lena

Kanon tack!

### **IVO, dela av föreläsning med Maria Björklund**

Generellt så i tillsynen så behöver fokus vara ökad upptäckt av våld och då kommer ju nästa utmaning. Hur tillsynar vi det som inte finns? En sak är ju inte begära så här, *Vi vill se era akter, nu ska vi granska dokumentationen här på ärenden*. Det som finns är ju ändå så att säga, då finns det och då syns det och då görs någonting. Men det är just de här fallen, ärendena, verksamheterna där det inte syns. Vad ska vi granska liksom? Hur gör vi egentligen?

Lena

*Hej, vem är du?*

Maria Björklund

Hej, hej, jag heter Maria Björklund. Jag jobbar på inspektionen för vård och omsorg, IVO, som samordnare av regeringsuppdrag om förstärkt och utvecklad tillsyn när det handlar om våld i nära relationer, mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck.

Lena

*Och varför är du med på den här dagen?*

Maria Björklund

För att vi har inlett den förstärkta utvecklade tillsynen just kopplat till mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer mot området funktionshinder.

Lena

*Ja och vad gör du egentligen i ditt jobb i just den här frågan?*

Maria Björklund

Men jag samordnar tillsynen. Den är ju stor och bred liksom den rör över både hälso- och sjukvården, socialtjänstens arbete och alla människor och personer liksom i vårt land som har kontakt med de här olika myndigheterna och verksamheterna och jag samordnar det här regeringsuppdraget som pågår ett par år nu för att se till att vår tillsyn får effekt.

Lena

*Hur tänker du om kompetensutveckling i kommunerna? Just kring ja till och börja med den här frågan om särskild våldsutsatthet.*

Maria Björklund

Ja vi har ju tidigare sett i tillsynen. Nu är det ganska många år sedan, men så har vi sett att kompetensen behöver stärkas så att det är ju alltid så att kompetens, det behövs alltid. Vad gäller liksom hur det ser ut idag. Det är ju en fråga som det här regeringsuppdraget sannolikt kommer att stöta på och få svar på.

Lena

*Är det någonting mer som du tycker är skulle vara intressant att tillägga?*

Maria Björklund

Men jag tycker att det är jätteviktigt att vi pratar om dom här frågorna. Jag tror att det är det allra, allra första steget att sätta bollar i rullning, att vi att vi börjar prata om den särskilda utsattheten och sårbarheten och just när vi får de här stora uppdragen som är väldigt breda och generella så är det så viktigt att vi särskilt riktar blicken mot särskilt utsatta sårbara målgrupper. Annars finns det nog en risk att vi missar det är det stora taget.

### Socialstyrelsen, del av föreläsning med Ann Jönsson

Både svenska och utländska studier visar på en högre risk och när det gäller särskilt sårbara grupper så är det ju då barn med psykiska eller intellektuella funktionsnedsättningar som är särskilt sårbara. Man nämner jag också ibland bara med hörselnedsättningar och man kan ju egentligen generalisera lite grann och säga att där det här det finns liksom svårigheter i samspelet med omgivningen så är det liksom en ökad risk. Och har man då ytterligare funktionsnedsättningar flera funktionsnedsättningar så ökar risken ytterligare. Och det är viktigt att hålla i minnet att här finns det ju då antagligen ett betydande mörkertal. Det här behöver man då

verkligen borra lite mera i för att förmodligen så är det så att de barn som har de största svårigheterna har också svårt att delta i den här typen av enkäter. Vi har redan hört att barn i särskolan inte omfattas utav de här undersökningarna, men det kan också vara så att barn och unga som har svårt att se eller fylla i sådana här formulär inte kommer med, eller att barn som har hörselnedsättning inte kan svara på telefonintervjuer också.

Lena

*Hej vem är du?*

Ann Jönsson

Hej jag heter Ann Jönsson och jag kommer från Socialstyrelsen.

Lena

*Och du är ju en av föreläsarna på den här dagen. Vad kommer sig att du är här?*

Ann Jönsson

Jo, jag har varit här idag för att presentera ett uppdrag som vi på Socialstyrelsen har haft från regeringen och det handlar om att ta fram ett stöd och informationsmaterial till socialtjänsten, hälso- och sjukvården och vi har också inkluderat tandvården, om våld mot barn med funktionsnedsättning.

Lena

*Så i ditt dagliga arbete, hur jobbar du med just den här frågan med särskilt utsatta?*

Ja, vi har ju då haft det här uppdraget och vi har varit en projektgrupp och det här stöd- och Informationsmaterialet innehåller då både kunskap om fakta om våldsutsatthet. Och vi har tagit fram ett material om att samtala om våld, alltså med barn och vi har också tagit fram ett ja, är ett material till arbetsplatser att kunna använda vid till exempel arbetsplatsträffar, temadagar, utbildningar så att det har varit ganska många olika delar i det här ganska stora projektet som vi har haft.

Lena

*Och den här frågan då med kompetensutveckling inom den här frågan just för kommunerna i Sörmland. Hur ser du på det?*

Ann Jönsson

Vi har ju haft ganska många dialoger med socialtjänsten i kommunerna och det som vi har liksom fått höra det då en stark önskan om att få mer kunskap om dom här frågorna och att också kunna arbeta med frågorna. Och man kan väl säga så här utifrån det vi har att då så ser det lite olika ut i landet att en del verksamhet har stött på den här frågan om våld mot barn med funktionsnedsättningar och andra har ju liksom inte gjort det, så det varierar ganska mycket.

Och det kan också vara så att verksamheter som jobbar med insatser till personer med funktionsnedsättning dom kanske inte har så mycket kunskap kring våldsutsatthet och andra sidan så kan verksamheter där man arbetar med våldsutsatthet inte kanske saknar kunskaper om funktionsnedsättning. Så det är ofta dom här båda perspektiven



som behöver liksom föras ihop. Och det är en stark sak som vi har fått till oss under det här arbetet. Det vi hoppas på nu, det är ju då att det här materialet som vi har tagit fram för arbetsplatser ska bli till nytta och att det också ska kunna bli användbart i utvecklingsarbete i organisationen och att man börjar prata om dom här frågorna i olika verksamheter.

### VIP, Del av föreläsning med Sofia Bauman Linda Winter Vikström

Så här är det manualen uppbyggt på 6 olika teman, kan man säga. En introduktion och en avslutning som är som ett tema. Men sen är det ju känslor som sedan återkommer med en fördjupning. Man pratar om kommunikation, relationer, val och jag. Så det är de olika temana i VIP.

Tänkte ge lite exempel på vilka metoder man använder. Det jag tänkte börja med att man pratar om Mika. Vi har en Mika i våra grupper och det är en fiktiv karaktär. Mika kan ju vara en han hon eller hen, men den här Mika upplever en del svårigheter i samtalen så utgår man då i ifrån Mika i stället för sig själv och det kan ju möjliggöra en annan typ av samtal. Man kanske inte blottar sig själv eller liksom delar med sig lagom mycket om man utgår ifrån någon annan.

Alltså, vi fördelar ordet på olika sätt i samtal i grupperna, men det är ju liksom för att möjliggöra att alla i gruppen ska komma till tals ungefär lika mycket och om man vill såklart. Vi använder också filmer. Det är en utgångspunkt för gemensam reflektion och diskussion en funktion med film är ju att deltagarna kan referera till karaktärerna i filmen i stället för att referera till sig själva.

Och då kan det göra att samtalen inte blir lika utlämnande, men lite kort om processen. Och vad gör man när man jobbar upplevelsebaserat? Jo man skapar nya erfarenheter genom upplevelser och då gör man ju det här i gruppform, man upplever någonting nytt tillsammans och delar med andra i en grupp. Det kan till exempel vara en övning eller att se en film tillsammans då.

Man reflekterar tillsammans över det man har upplevt, den här nya kunskapen och sen så får man av ledarna stöd med att införa en ny teori, kunskap kring det man har sett som har presenterats som man också förhåller sig till med gruppen.

Och det sista steget i den här processen handlar om att man sen tillämpar det man har lärt sig i nya kontext. Så att det handlar om att bredda kunskapen till sitt eget liv. Det här är väldigt effektivt sätt att arbeta på. Det är också roligt.

Linda

Hur vi tänker om det fungerar nu då? Till att börja med så har vi ju ett hälsofrämjande perspektiv, vilket innebär att vi fokuserar väldigt mycket på det som fungerar och det som vi via forskning idag vet får människor att må bra.

Vi tänker att en tanke är att alla ska vi ju ha möjlighet att må så bra som möjligt utifrån den person man är.

Lena

*Hej, vem är du?*

Linda Winter Vikström

Hej, jag heter Linda Winter Vikström. Jag är utvecklare på vård och omsorgsförvaltningen i Eskilstuna kommun med inriktning mot funktionshinder.

Lena

*Och varför är du här på den här dagen?*

Linda

Jag är här för att jag fick med mina kolleger förmånen och berätta om VIP-programmet som är ett förebyggande material för att förebygga våld, mot våld i nära relationer mot personer med funktionsnedsättningar.

Lena

*Kan du berätta lite kort? Vad innebär VIP? Vad är det för något?*

Linda Winter Vikström

Vi är ett helt fantastiskt program, säger jag som jobbar med det. Det är ett manual-baserat utbildningsprogram för personer som har olika funktionsvariationer med inriktning, intellektuell funktionsvariation då. Där vi lär oss om våra rättigheter. Vi lär oss om vad våld kan vara här, vi lär oss att göra val som är bra för oss själva och vi lär oss om våra känslor och relationer i korthet.

Lena

*Ska vi ta dig emellan, vi har en person till med oss, vem är du?*

Sussi Johansson

Sussi Johansson. Jag jobbar med VIP-material, gör jag, jag sätter ihop VIP-pärmar.

Lena

*Och vad kommer det sig att du är med på den här dagen då?*

Sussi

För att föreläsa om VIP, med min VIP-ledare som står bredvid mig.

### VIP, Del av föreläsning med Sussi Johansson

Vi pratar om människornas rättigheter i VIP, vi säger att ingen får diskrimineras i samhället. Alla ska ha lika rättigheter och lika möjligheter, det gäller alla människor. Alla som lever med funktionsvariationer, men ibland är människor diskriminerade ändå. Vi behöver veta vad vi har rätt till för att kunna säga ifrån när det händer.

Varje lektion tar vi upp rättigheter som människans har:

- Jag har rätt att må bra.
- Jag har rätt att känna mina känslor.
- Jag har rätt att berätta om mina känslor och be om stöd.
- Jag har rätt att vara trygg i mina relationer.

- Jag har rätt att göra saker som jag mår bra av.
- Jag har rätt att känna att jag, jag är bra.
- Jag har rätt att vara som jag är.
- Jag har rätt att bli lyssnad på.
- jag har rätt att vara med och bestämma om mitt egna liv.
- Jag har rätt att tycka och tänka vad jag vill.
- Och jag har rätt att säga nej.

Lena

*Och vad tycker du? Vad är det bästa med att föreläsa om VIP?*

Sussi

Det är roligt. Man träffar mycket nya människor, gör man.

Det är intressant, man kan berätta för folk om VIP, vad det är för något och så.

Lena

*Finns det någonting som du tycker att personalen kan bli bättre på när det handlar om ja, till exempel det här med våldsutsatthet och kanske VIP också?*

Sussi

Jag tycker allting är bra med VIP, är det. Det enda som är synd är att VIP är så kort tid bara. Det är bara 12 gånger. Jag tycker vi ska vara mer än 12 gånger vippen.

Annars är allting med VIP jättebra och så där man lär sig jättemycket och så där. Det synd bara att den bara är inom här att det inte gäller alla människor. VIPEN borde vara utomlands också, borde man få åka dit och föreläsa om VIP och så där att man borde få föreläsa om VIP inte bara ibland, man borde få göra det flera gånger, kanske en gång i månaden, tycker jag.

Lena

*Är det för att du tycker att det är roligt att föreläsa eller för att du tycker att så många behöver kunna det?*

Sussi

Jag tycker är roligt att föreläsa om VIP, tycker jag.

Lena

*Om vi går tillbaka till dig då Linda, om du tänker på kommunerna och deras kompetens. Tycker att det ... Hur ser det ut med kompetens behöver den bli bättre heller är bra som det är eller?*

Linda Winter Vikström

Jag tänker att vi i Eskilstuna kommun har ju jobbat väldigt aktivt i flera år med att höja all personals kompetens och medvetenhet om våldsutsatthet och när vi är runt och utbildar i VIP så tänker jag att det ser lite lika ut i många kommuner. Man gör ett bra jobb, men det finns alltid utrymme för ny kunskap och för att förbättra sitt arbetsätt

att både förebygga våld och upptäcka våld och att lära sig att fråga ... ställa frågan om våld på ett bra sätt.

Lena

*Och gäller det på alla nivåer då om jag tänker ibland medarbetare eller?*

Linda

Det var en svår fråga. Jag jobbar ju riktat mot personal som jobbar brukarnära, oftast när vi utbildar i VIP. Vi tänker att det är de den personal som träffar många i verksamheterna. Det är de som behöver ha mest kunskap, men för att de ska få tillgång till kunskapen så behöver det också fattas strategiska beslut och då tänker jag att det är viktigt att man på olika nivåer har den här kunskapen. Så i Eskilstuna så jobbar vi också med att utbilda även chefer och legitimerad personal som sjuksköterskor och arbetsterapeuter, till exempel, biståndshandläggare kring att fråga om våld. Och vi försöker var vi än kommer att sprida information om VIP för vi tycker att det är ett bra och strukturerat sätt att jobba med frågan.

Lena

*Finns det någonting annat som du skulle vilja berätta som du tycker är viktigt för oss att veta?*

Sussi

Nej, det mesta är VIPEN är det bästa som finns så är det inget annat som är viktigt för mig. Är det.

Lena

Tack så mycket! Och vad säger Linda?

Linda

Ja, men jag vill återgå till lite vad vi pratade om där inne tidigare att det är ju alla deltagare som gör VIP utan deltagare så blir det ju inga grupper och det är ju i den processen mycket händer man lär av varandra. Man lär tillsammans så att jag väl egentligen passa på att höja alla som har varit med i VIP vid något tillfälle och bara liksom uppmärksamma det modiga i att våga gå i en grupp. Det är stort.

Lena

Tack så jättemycket!

Lena

*Hej, vem är du?*

Åsa Johansson

Hej, jag heter Åsa Johansson och jag jobbar på vård- och omsorgsförvaltningen i Eskilstuna kommun som utvecklare och med särskilt fokus då på social hållbarhet och i det ingår jämställdhet, våld i nära relationer, barnrätt bland annat.

Lena

*Och vad kommer det sig att du är med? Du är en av föreläsarna på den här dagen.*

Ja, jag är här för att berätta om hur vi jobbar mot våld i nära relationer, emot våra målgrupper på vård och omsorg, då som är äldre och personer med funktionsnedsättning. Och idag har jag fokuserat särskilt på funktionshinderfrågor då.

Lena

*Och i ditt dagliga arbete, om man säger så, hur jobbar du med just den här frågan med särskilt utsatta?*

Åsa

Vi har ju ett styrdokument i Eskilstuna kommun. En plan med olika mål i och det gäller ju då för mig att se till att vi jobbar mot de här målen för våra målgrupper på vår förvaltning och då ingår det bland annat att öka kunskapen och att man ska jobba förebyggande och man ska se till att information finns till dom som det berör, så jag ser till att vi kan jobba strukturerat med att utveckla arbetet mot våld.

Lena

*Idag har du berättat lite om några exempel på arbeten som ni har gjort. Kan du nämna lite kort om det?*

Åsa Johansson

Idag har jag tagit med åhörarna här på en liten tidsresa från 2012 till idag. 2012 då granskades i vår förvaltning och för att vi inte hade något förebyggande arbete mot våld för våra målgrupper. Och utifrån det då så var ju ett av de första stegen att vi började jobba med VIP-programmet. Senare så behövde vi också förbättra våra rutiner för hur vi ska agera för vi upptäcker ju då, när vi börjar prata om våld med brukarna, att vi måste agera. Och hur gör man då? Så då började vi skapa rutiner och handböcker till medarbetare för att vi ska veta och känna oss trygga i vad vi ska göra med svaret, om det är så att någon berättar att de har varit utsatta för våld.

Så har vi också utbildat ett nätverk av nyckelpersoner med särskild fördjupad kunskap om våld mot just de här målgrupperna, som finns då som en resurs i verksamheten, om man har frågor och inte vet hur man ska agera när man misstänker eller upptäcker att någon brukare i verksamheten utsatts för våld.

Vi har också genom åren tagit fram utbildningskoncept då som är särskilt anpassade för våra yrkesroller. Bland annat har vi en obligatorisk utbildning för enhetschefer, biståndshandläggare och legitimerad personal om just våld mot äldre och personer med funktionsnedsättning. Så att dom ska ha på fötterna för att hjälpa och guida sina medarbetare och kunna driva det här arbetet på enhetsnivå.

Lena

*Har ni märkt några skillnader, har det hänt någonting?*

Åsa Johansson

Ja, till exempel det här med nyckelpersonerna, när folk börjar bli kunniga på området och så flyttar de på sig och så utbildar vi fler och fler.

Den största skillnaden för mig personligen i min yrkesroll är att när jag började med det här först med VIP som VIP- ledare och sen så började jag i min roll som jag har idag att utveckla arbetet för hela förvaltningen mot våld. Tidigare så när man undrade över något så var det hela tiden "fråga Åsa och Åsa vet och Åsa kan hjälpa".

Och nu har vi liksom skapat en struktur och vi har liksom fler personer som är kunniga. Vi har skapat en samverkan med socialförvaltningen så numera så är det inte längre någon som frågar Åsa utan man vet hur man ska agera, vem man kan vända sig till, så det är väldigt sällan som de vänder sig till just mig för att veta hur de ska göra.

Lena

*Ja, det var några ord från våra föreläsare och här kommer några ord och från en besökare också.*

Eva Elowsson

Jag heter Eva Elowsson och jag jobbar som enhetschef på grupp- och serviceboenden i Nyköpings kommun.

Lena

*Och vad kommer det sig att du är på med på den här dagen?*

Eva

Jag är här med ett flertal kollegor ifrån kommunen, därför att det är en jätteaktuell fråga för oss hur vi kan stötta personer som jag jobbar med, personer med funktionsnedsättning, och ja hur, hur kan vi stötta dom och förebygga att de utsätts för våld av sina nära eller av personal.

Lena

*Känns det som att den här dagen kommer vara till nytta?*

Eva

Ja, det tycker jag det har. Vi har redan kommit igång och börjat fundera på arbetsgrupper och hur vi ska gå vidare, så att det tror jag det känns jättebra.

Lena

*Har du några andra reflektioner över just det här ämnet?*

Eva Eriksson

Ja faktiskt, för att man har ju fokuserat mycket på våld mot barn med funktionsnedsättning och jag jobbar ju själv med vuxna med funktionsnedsättning och där är det ... Det är lite samma frågor egentligen som vi möter fast inte i barn. Så jag funderar lite över arbetsmaterial och så skulle vara intressant. Till exempel personer som har en intellektuell funktionsnedsättning och har intima relationer och kanske inte alltid vet hur man uppför sig och var gränserna finns i de här relationerna. Så att vi skulle ju behöva arbetsmaterial kring det.

Lena

*Då så då var vi tillbaka till er igen. Marie och Lina. Är det någonting som ni vill tillägga innan vi avslutar?*

Marie

Ni där ute som jobbar med personer med funktionsnedsättning i olika sammanhang. Lyft det här att den här frågan om särskilt våldsutsatthet behöver uppmärksammas och precis som både Maria och Åsa sa idag vi behöver göra mycket av allt. För tillsammans med många insatser så kan vi göra skillnad för dem som vi är till för.

Lina

Och då vill jag lägga till, och fråga efter stöd för stöd från regional nivå kan man ibland få om man frågar efter det.

Lena

Men då får jag tacka så mycket för ni var med och till dig som har lyssnat så vill jag säga tack så mycket för att du har lyssnat och önskar dig en fin dag. Hej hej.

*Poddmusik*